Besluitformulier

Team Groen, Water en Bodem

Zaaknummer: 3980862 Datum: 20 oktober 2026	
Onderwerp: Vervangen kapotte/afgekeurde ondergrondse PMD-containers	
Besluit: 1. Instemmen met de voorgestelde beslisboom voor het vervangen van kapotte of afgekeurde ondergrondse PMD-containers. 2. Instemmen met het plaatsen van nieuwe Brengsystemen (openbaar toegankelijke PMD-containers) indien de eerdere opties binnen de beslisboom niet mogelijk zijn.	

Publiekssamenvatting

In november 2025 hebben wij als gemeente een Deelnemersovereenkomst met Verpact ondertekend. In deze overeenkomst is onder andere afgesproken dat Brengsystemen (openbaar toegankelijke PMD-containers) worden uitgefaseerd. Dit betekent dat geen nieuwe ondergrondse PMD-containers mogen worden geplaatst. Ook niet wanneer er een kapot gaat of wordt afgekeurd. Er wordt gewerkt aan een advies aan de raad over een alternatief voor de Brengsystemen. Totdat de Raad hierover een keuze heeft gemaakt, stellen we via een beslisboom voor hoe te handelen bij een kapotte of afgekeurde ondergrondse PMD-container. In de beslisboom worden de volgende opties gerangschikt: ondergrondse PMD-container verplaatsen, bovengrondse PMD-container plaatsen, inzamelzakken, Deelsysteem, nieuw Brengsysteem plaatsen.

Inleiding

<u>Samenwerkingsovereenkomst Verpact</u>

In november 2025 hebben wij als gemeente een Deelnemersovereenkomst met Verpact ondertekend. Hiermee committeren wij ons aan de afspraken die zijn gemaakt tussen de VNG, NVRD en Verpact in de 'Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030'. Hierin staan afspraken over het inzamelen van PMD en de vergoeding die gemeenten hiervoor krijgen van Verpact. In deze overeenkomst is onder andere afgesproken dat Brengsystemen (openbaar toegankelijke PMD-containers, zoals ondergrondse PMD-containers) worden uitgefaseerd. Dit betekent ook dat er in beginsel geen nieuwe Brengsystemen mogen worden geplaatst.

<u>Afgekeurde ondergrondse PMD-containers</u>

In de gemeente Alphen aan den Rijn staan 177 ondergrondse PMD-containers bij hoogbouw (laagbouw maakt gebruik van minicontainers). Jaarlijks worden alle ondergrondse containers gekeurd. Als een container kapot is of wordt afgekeurd, dan wordt deze vervangen. Maar, in verband met de afspraken over PMD met Verpact over het uitfaseren van ondergrondse PMD-containers mogen we een afgekeurde ondergrondse PMD-container niet zonder consequenties vervangen voor een nieuwe.

Wat doen we in de tussenfase?

Totdat er een keuze is gemaakt over hoe we PMD in de toekomst bij de hoogbouw gaan inzamelen, is er een besluit nodig over hoe we in de tussentijd gaan handelen bij een afgekeurde ondergrondse PMD-container. Tot 9 afgekeurde ondergrondse PMD-containers is er geen probleem. Er zijn 2 bovengrondse PMD-containers die we kunnen plaatsen en 7 ondergrondse PMD-containers die we kunnen verplaatsen vanuit een bestaande locatie (zie toelichting hieronder). Indien er méér dan 9 ondergrondse PMD-containers worden afgekeurd, dan zijn er verschillende opties die elk hun beperkingen kennen.

Onderzoek alternatief voor PMD-containers hoogbouw

Momenteel onderzoeken we welke alternatieven we kunnen toepassen voor de ondergrondse PMD-containers in onze gemeente. Daarbij onderzoeken we minicontainers, inzamelzakken, Deelsystemen en nascheiding. Op dit moment kan hierover nog geen knoop worden doorgehakt. Dit komt onder andere doordat we nog niet weten wat de financiële consequenties zijn. Het is nog niet duidelijk in welke vergoedingsstaffel we terecht komen met onze Brengsystemen (ondergrondse PMD-containers) en minicontainers. Ook is de verkenning naar bronscheiding versus nascheiding nog niet afgerond. De mogelijke alternatieven en gevolgen leggen we te zijner tijd voor aan de raad. Ook wordt de afweging tussen bronscheiding en nascheiding aan de raad voorgelegd in de adviesnota voor het grondstoffenbeleid 2027-2030.

Consequentie

Als een gemeente een nieuw Brengsysteem (ondergrondse PMD-container) plaatst, dan wijkt de gemeente af van de gemaakte afspraken. In dit geval dient de Gemeente Verpact, de VNG en de NVRD hierover tijdig te informeren. In ieder geval voordat binnen de Gemeente besluitvorming heeft plaatsgevonden over het toepassen van het desbetreffende nieuwe Brengsysteem. Als een gemeente besluit tot plaatsen van een nieuw Brengsysteem dan kan de Escalatieladder Kwaliteit PMD worden ingezet tegen de gemeente. De escalatieladder bestaat uit ambtelijke gesprekken, bestuurlijke gesprekken en een formele brief aan de gemeente met afschrift aan de minister. Indien de gemeente toch besluit tot het introduceren van nieuwe Brengsystemen, dan:

- komt die Gemeente ten aanzien van het nieuwe Brengsysteem niet in aanmerking voor uitkering uit de Incidentele Middelen ten behoeve van een Transitie (zie toelichting hieronder).
- vergoedt Verpact niet de kosten van de verbranding van het uit het nieuwe Brengsysteem afkomstige restafval.

Incidentele middelen

Verpact stelt tot 31 december 2027 incidentele middelen beschikbaar voor het uitfaseren van de Brengsystemen. De gemeente Alphen aan den Rijn komt in aanmerking voor maximaal €120.000,- voor het uitfaseren van de Brengsystemen. Bij de financiering geldt dat de gemeente zelf ook 50% van de kosten van de transitie betaalt.

Wanneer een ondergrondse PMD-container wordt afgekeurd dan kunnen we deze vervangen door:

1. Ondergrondse PMD-containers te verplaatsen die nu niet op een logische plek staan. Een onlogisch geplaatste PMD-container staat bijvoorbeeld op een plek waar nauwelijks tot geen hoogbouw is, of staat naast andere ondergrondse PMD-containers waardoor er te veel capaciteit is. Momenteel hebben we 7 containers op het oog die voor verplaatsing in aanmerking komen. Voordat we deze containers kunnen verplaatsen moeten we inwoners informeren en (in het geval van laagbouw) de tijd geven om een minicontainer aan te

kunnen vragen (momenteel 2 weken wachttijd). Om ervoor te zorgen dat een ondergrondse PMD-container direct wordt geplaatst zodra er één is afgekeurd, moeten we al starten met dit traject voordat er ondergrondse PMD-containers zijn afgekeurd. In de tussentijd slaan we de containers op. Bij deze optie werken we meteen aan 'de basis op orde', waarbij inwoners uit de laagbouw grondstoffen inzamelen via minicontainers en alleen de hoogbouw inzamelt via ondergrondse containers.

2. Bovengrondse container plaatsen: Hierbij halen we een afgekeurde of kapotte ondergrondse PMD-container uit de grond en plaatsen een bovengrondse PMD-container terug. Deze optie is tijdelijk, totdat er een onlogisch geplaatste ondergrondse PMD-container vrijkomt. We hebben 2 bovengrondse PMD-containers in de opslag staan. Maar bovengrondse containers kunnen niet overal worden geplaatst, dat is afhankelijk van de beschikbare ruimte.

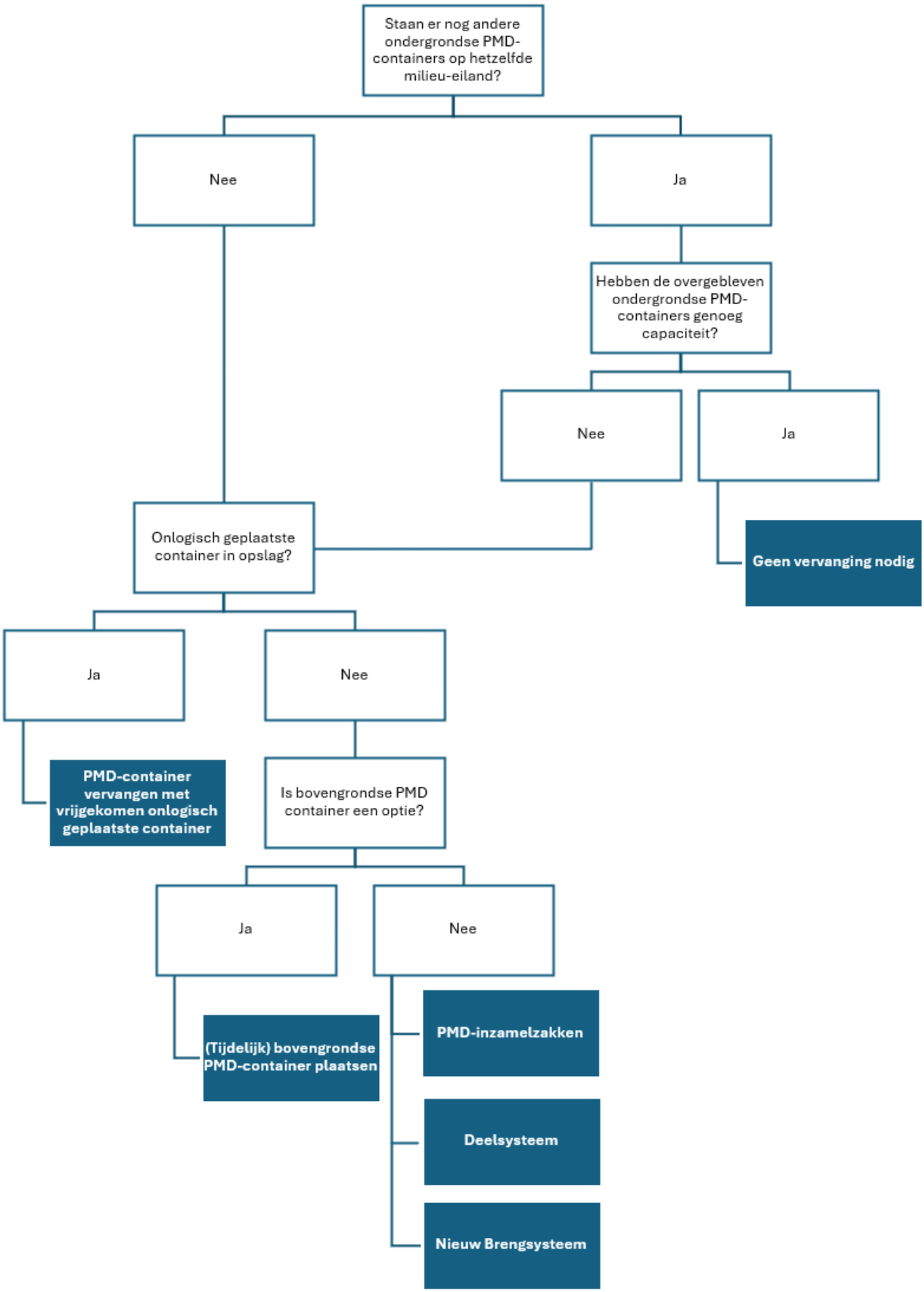
In totaal zijn er 9 bovengrondse en ondergrondse PMD-containers waarmee afgekeurde of kapotte ondergrondse PMD-containers kunnen worden vervangen. Als er méér dan 9 ondergrondse PMD-containers worden afgekeurd, dan zijn er de volgende opties:

3. PMD inzamelzakken: hierbij bieden inwoners uit de hoogbouw hun PMD aan in transparante inzamelzakken. Dit gebeurt momenteel in Boskoop ook bij een aantal huishoudens. Zakkeninzameling is ook één van de opties die we onderzoeken als alternatief voor de ondergrondse PMD-containers. Hiermee lopen we dus vooruit op deze keuze. De verwachting is dat de negatieve invloed van inzamelzakken op het straatbeeld en zwerfafval beperkt blijft als we dit alleen toepassen op plekken waar weinig hoogbouwhuishoudens wonen.

4. Deelsysteem: Binnen de afspraken met Verpact is het mogelijk om een ondergrondse PMD-container te blijven gebruiken als Deelsysteem. Deze container wordt dan toegewezen aan maximaal 75 huishoudens uit één gebouw. Op het moment dat een ondergrondse PMD-container wordt afgekeurd of kapot is, kunnen we kijken of die container logischerwijs is toe te wijzen aan één gebouw. In dat geval kunnen we een nieuwe ondergrondse PMD-container plaatsen als Deelsysteem. Maar als meerdere gebouwen - of gebouwen met meer dan 75 huishoudens - gebruik maken van dezelfde ondergrondse PMD-container, dan is een Deelsysteem geen optie.

5. Een nieuw Brengsysteem plaatsen. Er verandert in dit geval niets voor de inwoner, maar we gaan in tegen de afspraken met Verpact. Met als consequentie dat we voor de nieuw geplaatste ondergrondse PMD-container niet in aanmerking komen voor de incidentele middelen. Ook is er de kans dat de nieuwe ondergrondse PMD-container kort na aanschaf weer moet worden verwijderd. In dit geval kan de container worden ingezet of opgeslagen als ondergrondse restcontainer, dit zijn dezelfde type containers met een ander frontje (PMD of REST). Deze optie wordt alleen toegepast als alle bovenstaande opties niet mogelijk zijn.

Zie hieronder de mogelijkheden weergegeven in een beslisboom. Deze beslisboom is slechts voor de tussenfase, totdat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over hoe we in de toekomst PMD gaan inzamelen in de hoogbouw.

Staan er nog andere ondergrondse PMD-containers op hetzelfde milieu-eiland?
Nee
Ja
Hebben de overgebleven ondergrondse PMD-containers genoeg capaciteit?
Nee
Ja
Geen vervanging nodig
Onlogisch geplaatste container in opslag?
Ja
Nee
PMD-container vervangen met vrijgekomen onlogisch geplaatste container
Is bovengrondse PMD container een optie?
Ja
Nee
(Tijdelijk) bovengrondse PMD-container plaatsen
PMD-inzamelzakken
Deelsysteem
Nieuw Brengsysteem

Beoogd maatschappelijk resultaat

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft de ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn. We streven ernaar 75% van het afval gescheiden aan te leveren. En we willen grondstoffen na gebruik hergebruiken, in plaats van dat ze bij het afval belanden.

Kader

- Besluit regeling uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV verpakkingen);
- Samenwerkingsovereenkomst Verpact 2025-2030;
- Duurzaamheidsprogramma 2021-2030;
- Grondstoffenbeleid 2015-2025

Argumenten

- Inwoners moeten in de gelegenheid zijn om PMD gescheiden in te leveren.
- In de samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat wordt ingezet op het uitfaseren van Brengsystemen. PMD-inzameling door middel van een Brengsysteem geeft minder goede resultaten op het gebied van Kwantiteit, Kwaliteit en kosten.
- Bij het plaatsen van nieuwe Brengsystemen maken wij geen aanspraak op de beschikbaar gestelde incidentele middelen vanuit Verpact voor dat specifieke Brengsysteem.

Participatie

Bij het verwijderen van Brengsystemen en/of verandering van het inzamelsysteem wordt er doormiddel van een brief gecommuniceerd naar de desbetreffende inwoners over de aanpassingen bij de inzameling van PMD.

Financiële consequenties

Bij het plaatsen van nieuwe Brengsystemen ontvangen wij geen incidentele middelen voor deze specifieke Brengsystemen in het geval wij besluiten de Brengsystemen uit te faseren. Het financiële effect hiervan wordt als minimaal ingeschat en valt binnen de bestaande middelen van de KDE afval.

Realisatie

Op het moment dat er een ondergrondse PMD-container wordt afgekeurd of kapot is, worden de opties in de beslisboom afgewogen en de meest passende optie toegepast. Inwoners worden tijdig geïnformeerd over wat er gaat veranderen en vanaf wanneer.

De werkwijze met de beslisboom betreft een tijdelijke fase. In de adviesnota grondstoffenbeleid 2027-2030 wordt een advies gegeven aan de Raad over hoe we PMD bij de hoogbouw in de toekomst gaan inzamelen: bronscheiding of nascheiding. Totdat er een keuze is gemaakt door de Raad en de keuze is geïmplementeerd blijft de beslisboom van kracht.

Bijlage(n):

- Samenwerkingsovereenkomst Verpact 2025-2030